

ремих ділянках ендокарда спостерігається метаплазія та руйнування епітелію ендокарду.

В селезінці характерними є підкапсулярні та периваскулярні набряки, крововиливи. Осередки некрозу в одних випадках набувають округлої форми, а в інших – у вигляді тяжів.

Зміни в печінці характеризувалися гідропічною дистрофією гепатоцитів, та значним кровонаповненням центральних часточкових вен.

Зміни в кишечнику характеризувались набряком сполучної тканини підслизової основи, потовщення базальної мембрани та запальною інфільтрацією. Руйнування слизової оболонки більш виразне в тонкому відділі кишечника.

Гістологічним дослідженням було встановлено, що в нирках крім ознак зернистої дистрофії епітелію каналців, відбувається ураження до 20 % клубочків у вигляді гідропічної дистрофії ендотелію стінки капілярів, просвіт капсули Шумлянського-Боумена не простежується. Крім того рееструються клубочки із ознаками атрофії, та значним звуженням просвітів судин. Просвіт капсули Шумлянського-Боумена таких клубочків значно збільшений.

Таким чином за хламідіозу котів, віком до 1 місяця, в багатьох випадках розвивається катаракта, серозно-фібриозна пневмонія, гідропічна та зерниста дистрофія нирок та печінки. Зміни в селезінці мають прояв у вигляді набряку строми та некрозів. Відбувається руйнування ворсинок та виражений набряк підслизової основи слизової оболонки стінки кишечника.

ДОСЛІДЖЕННЯ КРЕАТИВНОСТІ У МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Кравченко Л. В. *

**Науковий керівник – Бердник І.Ю.*

Інтерес до проблеми творчості, творчих здібностей не згасає, а навпаки, все більше зростає. Досліджуючи засоби оптимізації розумового розвитку студентів, необхідно приділяти більшу увагу з'ясуванню умов актуалізації творчого потенціалу особистості, своєчасному виявленню і розвитку їх творчих здібностей (креативності), формуванню творчого ставлення до світу, починаючи з дитинства як періоду "найінтенсивнішого креативного становлення" (Г.С.Батищев) [3].

Більшість психологів та педагогів зазначає, що освіта орієнтована на середнього учня, а професійна у ВНЗ – на середнього спеціаліста і середнього студента, тому розробка програм, системи навчання для підготовки креативних спеціалістів – лікарів ветеринарної медицини набуває неабиякої актуальності.

Креативні студенти - надзвичайно допитливі у різноманітних галузях: постійно ставлять запитання про що-небудь, висувають велику кількість різних ідей, рішень проблем; часто пропонують незвичайні, нестандартні та

оригінальні відповіді; завзяті та наполегливі. Вони надають перевагу завданням, які пов'язані з «грою розуму»; фантазують, мають гарну уяву («цікаво, що відбудеться, якщо...»); маніпулюють ідеями (змінюють, ретельно розробляють їх. Такі студенти вільні та незалежні у висловленні власних думок й здатні їх відстоювати, іноді, запальні у суперечці, не бояться бути несхожими на інших [1,2].

Об'єктом дослідження є показники креативності.

Предметом дослідження - особливості прояву показників креативності у студентів 1 – 2 курсу факультету ветеринарної медицини.

Мета дослідження – вивчення особливостей творчих здібностей особистості у юнацькому віці, їх аналіз.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано загальнонаукові методи теоретичного рівня (аналіз, синтез, порівняння, систематизація, узагальнення науково-теоретичних та емпіричних даних), методи емпіричного дослідження (соціометрія, тестування) та методи статистичної обробки даних.

Емпірична база досліджень. Дослідження виконувалось на базі кафедри анатомії та фізіології тварин ПДАА. У дослідженні брали участь 227 студентів основного курсу навчання та 19 – інтегрованого. Вік досліджуваних становив від 17 до 20 років. При цьому у виборці кількість юнаків становила 31%, а дівчат – 69% від загальної кількості досліджуваних.

Дослідження креативності у студентів 1-2 курсу проводили комплексно, застосовуючи при цьому різноманітні методики для визначення рівня креативності кожного студента окремо, а саме: питальник Рензулі, тест креативності Е.П. Торренса, тести Дж. Гілфорда, «Словесні тріади», «Які ваші творчі здібності?», субтест «Круги».

Діагностика креативності за тестами Дж. Гільфорда тривала 45 хвилин. Тести проводились в груповому варіанті. При проведенні методик вважувалось, що креативність проявляється в повній мірі лише в благоприємних умовах. Неблагоприємні функціональні стани, недостатньо доброзичлива атмосфера тестування знижують результати прояву необхідних психологічних особливостей. Щоб уникнути факторів, наведених вище, було мінімізовано мотивацію досягнення і зорієнтовано досліджуваних на прояв своїх прихованих здібностей. З цією метою, уникалось відкрите обговорення предметної спрямованості методики (тобто досліджуваним не повідомлялось про те, що тестуються творчі здібності).

Дослідження за методикою Е. Торренса дало змогу визначити п'ять рівнів креативності: дуже високий, високий, вище середнього, середній, нижче середнього. Таким чином, ми визначили, що найбільший відсоток студентів першого курсу (53,5%) мають середній та вище середнього рівні креативності; дуже високий рівень креативності властивий 22,7% курсу (17 – 18 років); високий рівень - 13,1 % та рівень креативності нижче середнього був зареєстрований у 10,7 % (рис.1).

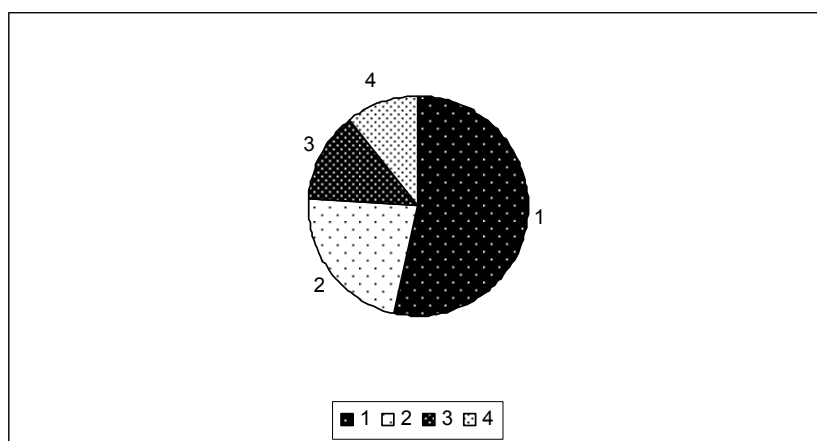

Рис.1. Показники прояву рівнів креативності серед студентів першого курсу

Позначення:

1 - середній та вище середнього рівні; **3** – високий рівень;
2 - дуже високий рівень; **4** – нижче середнього рівень.

Дослідивши прояв рівнів креативності студентів різного віку, ми вирішили більш детально проаналізувати прояв творчих здібностей у юнаків та дівчат окремо. При цьому було виявлено, що серед студентів-першокурсників у юнаків переважає середній та вище середнього, а у дівчат – середній та нижче середнього рівні прояву креативності.

У студентів другого курсу виявили такі показники: середній та вище середнього рівні креативності властиві 56,1% студентів; високий рівень – 11,5%; дуже високий – 24,7%; нижче середнього – 7,7% (рис.2).

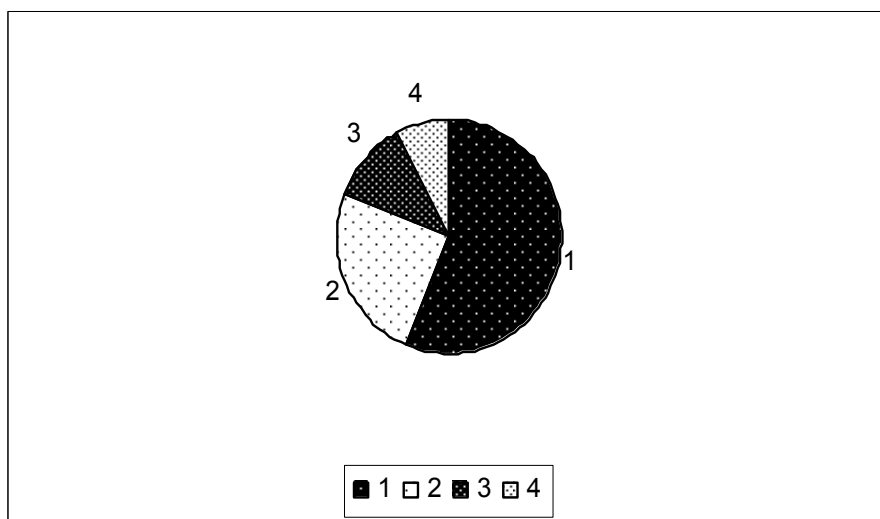

Рис.2. Показники прояву рівнів креативності серед студентів другого курсу

Позначення:

1 - середній та вище середнього рівні; **3** – високий рівень;
2 - дуже високий рівень; **4** – нижче середнього рівень.

Для студентів першого – другого курсів найбільш характерним є прояв середнього та вище середнього рівнів креативності: у юнаків відмічається прояв вищого, а у дівчат - середнього та нижче середнього рівнів.

Виходячи з отриманих результатів дослідження, можна стверджувати, що на заняттях студенти факультету ветеринарної медицини не лише освоюють навчальний матеріал, але й розвивають свої вміння та здібності.

Література:

1. Архипкіна Н. Креативність та її діагностика [Текст]// Психолог. – 2003. – № 44. – с. 15 – 17.
2. Ильин Е. П. Диагностика креативности [Текст]// Обдарована дитина. – 2010. - № 7. – с. 9 – 13.
3. Гарнаєва А. Ю., Пущенко М. С. Вікові аспекти динаміки розвитку креативності/Матеріали Міжнарод. наук.-практ.конф. «Perspektywiczne opracowania nauki i techniki – 2007». М. Перемишль, 2007. – С. 25 – 27.

УДК 638.1:619:616-036.4:619:616-071:619:616-08

НОЗЕМАТОЗ БДЖІЛ: ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ

**Кравченко Л.В., лікар ветеринарної медицини
Бердник В.П., доктор ветеринарних наук, професор**

Нозематоз (ноземоз, заразний пронос) – інвазійне захворювання дорослих робочих бджіл, трутнів та маток, яке викликається внутрішньоклітинним паразитом *Nosema apis* [1, 2]. На сьогоднішній день воно є одним із найбільш поширених захворювань бджіл на Полтавщині, зокрема, в Гадяцькому районі. Так, за даними ветеринарної звітності, із числа загальної захворюваності бджіл в Гадяцькому районі 25,0% припадає на нозематоз, 23,0% - європейський гнилець, 19,0% - варроатоз, 14,0% - вірусний параліч, 11,0% - аскосфероз і 8,0% - браульоз.

Літо і осінь 2009 року були жаркими, що сприяло виділенню пади. Тому бджоли заготовили значну кількість падевого меду, не придатного для зимівлі. Сприяють поширенню нозематозу на Полтавщині не якісна підготовка пасічниками сімей до зимівлі, порушення режиму їх підгодівлі та зараження бджіл пасіки кліщем *Varroa*.

На пасіках Полтавщини нозематоз спостерігають переважно в прихованій формі, під кінець зими та весною - більш гострій, а літом - знову прихованій через заміну покоління робочих бджіл та перебування їх переважно поза вуликами. У період підготовки бджолиних сімей до зимівлі у бджіл наростає кількість спор збудника.

Для діагностики нозематозу застосовували люмінісцентний метод, яким виявляли життєздатні спори збудника в мазках із вмістимого кишечника бджіл, фарбованих флюорохромом. Ступінь зараження бджіл мікроспоридіями *Nosema apis* оцінювали за 3- бальною шкалою (+ - слаба ступінь, ++ - середня, +++ - висока ступінь), описаною О.Ф.Гробовим і співавт. [1].